

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Făi'a acēt'a va eși de dōne ori pe luna, pone la regulare; ăra de aici in colo o data pe septemana, ca sî pone acilea: Marti sér'a. — Prenumeratiunile se priimescu in tōte dīlele.

Pretulu pentru Ostrunguri: pre annu 6 fi. pre 1/2 de annu 3 fi. pre unu trīluniu 1 fi. 50 cr. ăra pentru strainetate: pre annu 8 fi. pre 1/2 de annu 4 fi. pre unu trīluniu 2 fi. in v. a. Unu esemplarin costa 15 cr.

Tōte siodieniele sībanii de prenumeratiune sunt de a se tramite la Redactiunea diurnalului: Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu cu 7 cr. de linia, sî 30 cr. tacse timbrale.

Sciri pe drotu.

Rahov'a: N'a fostu modru, sà nu-o tulăscă la sanetós'a turcii de aici, cā-ci intre romanii inamici se află sî unu stranicu Lupu.

Plevn'a: Osman pas'a, a priimītu ordinulu sà ăsa d'in Plevn'a. Mai bine facē inse sultanulu, dēca se rogă de romani sī de muscani, ca sà-lu lase sà ăsa, cā-ci bietulu de Osman ar' eșī prēbucuros, da nanii puterint'a.

Aradu: Dīlele trecute unu viticlu, scapatu d'in manele macelariului ce voiă sà-lu ucida, a luat stradele principali ale Aradului in capu, ceea-ce a bagatu mare spaima in cele dōue bataliōne de honvedī dīn locu, incātu erau sà mobiliseze; viticulu fu inse prinsu de catra unu romanu sî aci sunt honvedii pe deplinu linisciti.

Orbi'a-mare: Miculu Caiafa Pappffy va edă in scurtu tempu unu uvragiū intitulatu „Biograf'a mea propria.“ Unu estrasu d'in acestu uvragiū s'a litografatu sī impartītu dej'a intre preotii gr. cath. cari voru avē votu la alegerea de canonicu. Pretiulu uvragiului va fi unu votu anticipatu.

Curticiu: Ungurii de a-ici voru tramite o deputatia la inspectorulu scoloru d'in locu, reverendissimulu dnu B. ca sà-i multumēscă pentru sucursulu ce elu li-a datu intru trantirea candidatilor valachi pentru comitetulu comitatense. *)

A sī B.

- A. Auditu-ai cā Oltėanu ar' fi moritu.
- B. Auditu; dēr' me temu cā nu-a fi dreptu. **)

O scire imbucuratōria.

Fia-care crestinu adevratu sà se rōge lui Ddieu sī sà-sī iee remasu bunu — pone la viitōri'a revedere in vezduhu — dela parinti, frati, sorori sī cu unu cuventu, dela tōte nēmurile sī vecinii sei; fia-care crestinu sà manance, bee sī sà vonda totu ce are, numai ce-e pe elu sà-sī lase, cā-ci dīlele aceste e posibilu sà facemu o caletoria pr'in vezduhu, fiindu-cā in cimiteriulu celu vechiu d'in Aradu se afla depuse — pone la transportarea loru mai departe — 40 centenarii de fulguritu,

*) Sà-i fia de bine! Red.
**) Dupa scirile d'in urma, da. Red.

unu feliu de specia chemica, care are o putere esplosiva de 10. ori mai mare ca dinamitul! — de unde imprósica in vezduhu ómeni, cāsī, orasie, munti sī totu ce este in pregiurulu lui. — Nu trebue dēr' numai o bagatela schinteia de cremine la cele 40 de centenarii, sī-a-poi avemu trēba buna, fia laudata politi'a nōstra.

In casulu acel'a bucurati-ve cei ce sunteti in restantia cu porti'a, cā a-colo susu d'in lips'a protocóleloru nu va trebui sà o platiti. Bucurati-ve romaniloru in genere, cā ve veti usorā sī inaltia fōrte!

Dumitrache,
Caimacamn preste seracia.

Luatoriulu sī calciunariulu S. d'in Aradu.

Luatoriulu: Maestre, d'a-poi ce-e ast'a? abidē 2 septemāni sī calciunii ce i-am luat delu DTa pe bani gat'a s'au sī ruptu de totu, de nu-su buni, numai de aruncatu pe gonoiu.

Calciunariulu S. d'in Aradu: Hī-hī-hī, — nu face nemicu; hī-hī-hī, — pe bani facemu altii, — hī-hī-hī!

Situatiunea Turciei.

Sub conferintiele d'in Constan- tinopolea: Sub Midhat pas'i'a, reformatorulu:

In Augustu, Septemvre, 1877.: In Diocemvre 1877.:

Bolundāici.

(S.) In esti trei ani dupa o-l-alta Tis'a marl pagube au facutu tierei. Ungurii chiaru se canta, dīcendu: „Nu ne duce in cercare, ci ne scapa de celu reu!“ — Dēr' ce omu — mai dīce noi?!

Diuarulu angliesu. Newcastle Chronicle" resuma si-tuatiunea d'in Franta intr'o frasa forte caracteristica:

"Maresialulu si a oferitu servitiile pentru a scapa societatea de parti'da stanga, si societatea a raspunsu insarcinandu pe parti'da stanga sa o scapa de maresialulu!"

(§) Ca rusii sa treca d'in isbendi in isbendi, un'a se recere numai, a-nume, ca sultanulu sa mai dea si celor'a-l-alti generari ai sei titlulu de „ghazi“ (invingatoriu). Me credeti, nemicu altu-ceva.

(§) *Gosmanu dela Orad'a mare e mai multu ca Osman dela Plevn'a* — (cu done litero!)

(§) Principele Serbiei Milanu totu mai amena declararea resboiului; — ca-ci i s'a pusu *mila* de betii turci.

Cãrti si solii.

I.

Pista scrie la „Gur'a-satului“.

Barãtom Gureszãtului!

Gye mult vreme, kind jo pusz in gind ku õszinte szãndék sze szkriem la tyinye unu barãtsãgios levél si se áretã ce jóakaró szãndék hrenyestyje inyima mnyeu pintru voj rumunji, si se facse la tyinye tudomás, ke noi vunguri, kare mindig fost domnyi si stepinyi la acészta nagy Magyarország, vre face ku voi testvéries békesség, dake voi nu szkultã gye ala nyebunji dãkorumunji, care nu vre Magyarország gyela szent István király si plãese la el Dãkorumunjiã. — Rog dore la tyinye édes barátom Gureszãtului sze szkultã tu kum jo ku egész nyíltsãggal deszvelji a mnyeu akarát si tu ku bölcs látás se vegyé lontru si se facse gyülés gyela tocz rumunji kare jesztye magyarérzelmül, si se figyelmzettelül kum nu jesztye binye sze fiaszakadãrsãg intre noi, nu trebue ellenezni la magyar érzelem. ke tot mai bun fost noi ca ala nyáncz, kare dusz pe tzãre mult nyomorusãg la vreme-lu Bak szisztem, cseluit pe voi si dusz gypárttye la Bécs, kã sze votol pe vama, pe stempel si pe dohánymonopol, si la totz domnyi pusz oszlop si vám-tarifa 1) si trebitu la voi vãtze nyemtzesztye si facse Gesuk, si nu scintu. 2) Vezi barátom akum sokkal jobban jesztye, 3) ke stersu vama gyela drumu, si nu jesztye stempel, ke jesztye bélyeg, kare ducse bani pentru tzãra, si jesztye multu domnyi la noi kare facse kérelem cse potye precsepe multz vomenyi, si voi inke trebue se vãtza limb'a noszt, si apoi lãszem la voi ke si voi sze szkrie magyarul si dãm vezetorj de a nostyi, 4) numai sze votzati kã se fim fratz. Nu trebe számba venni cse szpunte vomenyi vostyi, cse nu vre sze fim noi sztepinyi, si dorestyè sze vinga a muszka-gyalãzatossãg! 5) Styi Tu barátom kum a muszka nu adusz cseva binye la tzãrá vosztu, si ku el vinyit mult nyomorusãg si szegénység.

Poptyi vost nu estyè jóakaró la noi, si reu vãtza pe voj si nu vre karolni limb'a nost, si face imãdsãg pentru muszka gyózelem. Ez nem szép dolog barátom.

1) Si voi faceti asemenea.

G. S.

2) Acum unguresce. Totu unu dracu.

G. S.

3) Crede-o tu.

G. S.

4) Tiene-ti-i vi vóã.

G. S.

5) O fi.

G. S.

Tu fratye are mai multu mintye. Spunye la jej sze fie mai okos si dake priimi limb'a nost, poi facsem fratz la voi. 6) Noi lãszãm la voi se potye traí aici in Magyarország békességben, si szabadsãg, si la cas'a voszt se potye vorbí si rumunyestyè, kare nu scí magyarul, 7) si facem honvedí la vosti fitsori, — aste mare tisztelet pentru oláh fitsor.

Dake tu barátom szkultã si primestyè eszta barãtsãgios felszolitãs si dà váloz pe jél, apoi jo spunye tot cse voestyè a magyar érzelmü ember 8) si apoi facem bun békesség — si abungam a muszkat, kã sze nu háborgateszke pács'a nostra. Fontolujesce binye, édes barátom, si dake potz, nu marasztalú cu valosz kare astyep-ta gyela tyine 9)

Õszinte barátod:

Pista m. p.

Anecdota poporala.

Furase odata tiganulu ore-ceva si pentru acést'a fú chiamatu nãntea solgabireului (subprefectului). Tigãnu, ca sè molecomésca pueinu pre „Mari'a Sa,“ dór' nu l'a pedepsi de totu aspru, si puse in gându sa dnea „Marioi Sale“ unu iepure — si inca déca s'ar potè viu. Si precum gaudi asiè se si intemplã, ca-ci 'lu batú noroculu de prinse unu iepure viu-viutiu, pe care bagandu-lu intr'unu sacu, porni cu elu catra dlu solgabirãu. Pe cale, — ostentitu fiindu tiganulu — facú statia sub umbr'a unui pomu unde se culcã si punendu gur'a sacului sub capu, trase unu puiutiã de somnu. Intre aceste trece pe-acolea unu romanu, si vedindu est'a cã misica ceva in saculu tiganului, se punè si taie fundulu sacului, candu éca afla iepurele celu-viu in sacu. „Asiè-e candu intãlnesci tiganu, ai norocu“ si disc romanulu, carele prindiendu-si canele seu, 'lu schimbã cu iepurele din sacu, si dupa ce legã bine cu o sfóra fundulu sacului o cam mai luã pe-acé 'neolè cu iepurele.

Tigãnu intr'unu tardiu se descaptã si for'a mai vedè de iepure déca se afla sanetosu ori nu? arunca saculu pe umeru si merge mai departe, pone ce in urma sosí la cas'a dlui solgabirãu, unde intrã in lantru, si dupa ce i se inchiná pon' la pãmentu, i disc: „am adusu la Mari'a Ta“ aldniésca Ddieu unu sinstoiu, adica iepure, viu-viutiu numai dóra nu me veti pedepsi de totu aspru.“

— Apoi bine, bine, mãi tiganule: deslegati déra saculu, si-lu lasa a-iei prin chilia — respunse dlu solgabirãu.

Tigãnu buerosu deslegã saculu, d'in care est unu cane suru, ce incepú sa latre pr'in chilia.

A-poi cã tu nu mi-ai adusu iepure, ci cane — strigã rostitu solgabirãulu catra tiganu.

— Ba, sa ierti Mari'a Ta, se scusã tiganulu — cã nu-e cane, ci iepure, *numai cãtu latra de fric'a Mãrriei Tale!* —

6) Asiè?

G. S.

7) Pré mare libertate ast'a, Pisto! Grigi, cã acestu amoru catra de-aprópele teu, te va duce pre tine la perire. Fii ce-va mai ego-istu!

G. S.

8) Asi dori sa te audu, sa-mi mai facu nitielu chetu.

G. S.

9) 'lu vei primi de sigura in lun'a lui — Sohan.

G. S.

Ioane Olteanu,

episcopulu gr. cat. romanu alu Oradii-mari.

Press'a magiara in necrologele sele pline de elógii dice, cà: „Defunctulu pastoriu a fostu uniculu romanu, carele s'a bucuratu de simpatî'a lui Deacu; — densulu a fostu uniculu, carele a sciutu sî a potutu infrange fanatismulu nationalu alu romaniloru d'in Carasiu.“

In estu modu, da!

Teritoriulu Muntenegrului.

(In eiud'a chartografiloru.)

In Augustu 1877.: In Septemvre 1877.: In Octomvre 1877.: In Novembre 1877.:

In Diecemvre 1877.:

In anulu Domnului 1878.:

TAND'A SÍ MAND'A.

- T. Ce mai scîi frate, de nou?
- M. Ce scîi, nu-mi place.
- T. Ce?
- M. D'a-poi unu amplotiatu d'in Nàseudu cu initial'a V. a vatematu sî insultatu reu pre romanii d'in Nàseudu.
- T. Da pentru ce?
- M. Pentru ca să tréca de magiaronu.
- T. Dóra neci cà-e romanu?
- M. Astî! elu e alu lui V. Iosî turtariu d'in Dev'a, fostu romanu sub nume de Varadianu, d'in comun'a Varad'a, mosiu-seu a fostu Checiche Toni, buna-sa Paraschev'a, cari la romani sunt ingropati; éra matusia-sa Mari'a sî acumu traiesce între noi sî se tiene de legea romanéscă.
- T. Va să dîca coconulu acél'a acum e unu rene-gatu împeliatu.
- M. Da, da; acéi'a-su cu gur'a mare; acéi'a-su mai magiari decâtu magiarii.
- T. Astî-e, numai de se voru schimbá tempurile; cine voru fi éra-sî mai mari romani ca ei?! . . .
- M. Ast'a-e naturelulu cocosiloru de ventu!
- ~~~~~
- T. Frate Mando ce te mai gandesci?
- M. Me cugetu, cà se apropic anulu nou, sî trebue să cinstescu cu ce-va pre fiscii, cari au prinsu pre daco-romani.
- T. Fore gluma vrei a li dá ce-va dreptu cinste?
- M. Da, da, — voiu aflá eu nescari decoratiuni, cu cari ii voiu decorá, precum li se cade, de m'a constá càtu m'a constá . . .

T. Mài, mòi, am cetitu in „Gazet'a Transilvaniei“ nr. 85. cà unu unguru turcofilu s'ar fi dechiaratu, cà dèca turcii voru învinge pre muscani sî pre valachi, atunci elu, dreptu jertfa, se va face însu-sî lumin'a iluminatiunei, cà-ci cu vad'a va versá pe sine petroleu sî va dá focu să ardă, încàtu pone sî in tîr'a turcésca să illumineze! — Ce dîci tu la acést'a, frate Mando?

M. Usîoru i-a fostu să dîca astî, cà-ci o pre scie cà turcii nu potu bate pre muscani sî pre valachi, precum se sî dovedesce totu meren . . .

D'in literatura.

Cu placere avemu a inregistrá, cà d'in editur'a sî cu tipariulu eredei de Closius in Sabîiu (unde se scotu mai multe càrti romane) dílele aceste a aparutu sî am priimitu unu micu opu: *Cincidieci de istorióre morale* pentru *baieti sî baiete* de amicul prunciloru F. H. Cu 6. chîpuri colorate. Sabîiu 1878. Pretiulu 1 fi. v. a. in editia elegante, potemu díce de lúcsu. Atát'a sî pone ce-lu vomu cetí, ca a-poi să revenimu a-supr'a valórei lui.

Adaugemu numai, cà in tempurile de astadi intru adeveru este de urgintia o întreprindere in scopulu a dá invetiature morali *inea sî baietiloru sî baietelorú chiaru*. Astu-feliu merge lumea de adil!

Dobariulu satului.

Dlul N. O. in D. Ti multumimu pentru articulásii tramisí, si te rogámu a continuá; dóra ai bunetate a francí epistótele, cà-ci multe sunt neajunsurile nóstre, Dómne! pone caudu D'fa te affii in conditiuni binecuvantate.

„D'in epistolíile lui *Pacala catra Tandala*.“ Vre să-sí bata joc de corespondintele fóiei nóstre I. G. d'in O. m.; dóra e o „tarara lunga“, fore spiritu. A amestecá cuvinte nemtiesci fore vre o trebuintia, inea nu va să dîca — umoru.

Colect'a,

diurnalului „Gur'a Satului“ pentru soldatii romani, raniti in resbelulu ruso-romano-turcu.

(Urmare d'in numerulu trecutú.)

transpunere d'in numerulu procedinte amesuratu socótei: sum'a de 85 fl. v. a. 50 franci in 3 napoleoni, 2 galbeni austriaci (bani), 4.79 chilo scame sî 29 rífi pandia.

36. *Stefanu Novacu*, jude regeseu secundariu in Pecic'a 1 fi.

37. *Sofi'a Marienescu*, maritata *Oprianu*, notarésa in Sanu-Nicolau-micu 5 fi.

Cu totul pone acum'a: 91 fl. v. a., 50 franci in 3 napoleoni, 2 galbeni austriaci (bani), 4.79 chilo scame sî 29 rífi pandia.

J. D. Dogè

este dejà de totu mutatu sî arangiatu in nóu'a sa bolta:

➡ **Aradu, piati'a capitala la nrulu 32. in cas'a contelui Nádasy,** ➡

sî, ca firma romana, si-permite a recomendá in binevoitóri'a atentiune a onorat. publicu romanu asortimentulu seu bogatu, sî provediutu cu cele mai próspete sî tocmai acum sositele marfuri in *pandieturi, lingherie, albíturi, panure, postavuri*, sî in totu feliulu de *articuli de moda*, pentru dame intocmai ca sî pentru barbati; totu de-o-data mai recomenda sî *masínele de cosutu* d'in cele mai bune sî mai renumite in intrég'a lume, ce se afla in magazí'a sa.

3-2.